

binnenland

blikvanger Frank Robben · Ontwerper corona-contactonderzoek

De onmisbare 'big brother'

Ooit een Dehaene-boy en de uitvinder van de SIS-kaart, en intussen uitgegroeid tot de machtigste IT'er van onze overheid. Maar wordt Frank Robben (59) niet stilaan té machtig?

De bom barstte afgelopen vrijdag met een artikel in het Franstalige *Wilfried*-magazine. Dat schetste een vernietigend beeld van de 'Belgian big brother' Frank Robben, de man die nu mee het corona-contactonderzoek in ons land uitbouwt. Vooral de snoeiharde quote van Emmanuel André (UZ Leuven), de Franstalige microbioloog en voormalige coördinator van het contactonderzoek, viel daarbij op. 'Een totalitaire, buitengewoon machtige man die capabel is om in zijn eentje een regering te laten vallen', klonk het over Robben. 'Hij heeft een monopolie op de gezondheidsdata. Straks zijn we allemaal gevangen in zijn web.'

Die harde woorden kregen stevige weerklank aan Franstalige kant. Op vraag van de PS en Ecolo/Groen komt er straks wellicht een hoorzitting. Maar wie is Robben en hoe machtig is hij nu echt?

SIS-kaart en kleefbriefjes

Robben draait intussen al meer dan dertig jaar mee in de Belgische machtskenakels, eerst als adviseur op de kabinetten van CD&V'ers Jean-Luc Dehaene en Wilfried Martens en vervolgens als digitale whizzkid bij de federale overheid.

Weinig bescheiden noemt Robben zichzelf op zijn website de 'drijvende kracht achter de informatisering van de Belgische sociale sector'. Maar dat klopt ook. Robben is onder meer de uitvinder van de vroegere SIS-kaart en maakte komaf met de kleefbriefjes bij de overheid. Al sinds 1991 is hij de baas van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ), een openbare instelling die hij zelf heeft uitgedacht en daarna ook zelf is gaan leiden. Concreet: hij leidt daar de veilige uitwisseling van alle gezondheidsdata binnen de sociale zekerheid in goede banen, zodat iemand met een

handicap bijvoorbeeld niet telkens opnieuw aparte formulieren moet invullen.

Zijn werk kreeg waardering. Onder Guy Verhofstadt (Open VLD) werd Robben aangezocht om een e-government-masterplan uit te werken. Van Laurette Onkelinx (PS) kreeg hij in 2007 nog carte blanche om het e-health-platform op te zetten.

In alle stilte kreeg Robben zo steeds meer macht in handen. Hij leidt vandaag niet alleen de Kruispuntbank en de e-health, maar sinds 2004 is hij ook gedelegeerd bestuurder van de vzw Smals, de voornaamste ICT-dienstverlener in de Belgische sociale zekerheid. Ook dat was een eigen uitvinding van Robben om IT-expertise in huis te halen, wat via ambtenarenstatuten minder evident is.

Zowel rechter als partij

Maar vanaf dan gaat het ook een stap verder. Zo is Robben intussen ook al jarenlang

lid van de Gegevensbeschermingsautoriteit, de privacywaakhond van de overheid. Die is in principe strikt onafhankelijk en moet maken dat de staat geen regels overtreedt. Met andere woorden: Robben zetelt daar zowel als rechter als als partij. 'Waarom zou ik niet mogen helpen', reageert hij daarop. 'Als jurist en IT'er denk ik dat ik een toegevoegde waarde kan leveren en ik ga daar op een correcte manier mee om. Als ik een belangenconflict heb, zoals over de contacttracing, dan ga ik gewoon naar buiten.'

Willem Debeuckelaere, ex-voorzitter van de privacycommissie, zegt daarover dat hij 'veel bewondering heeft voor het werk dat Robben al gedaan heeft voor de privacybescherming'. Maar, benadrukt hij wel, 'hij zit inderdaad in te veel bestuursorganen. Ook wij moesten op tijd zeggen: "Frank, hier kan je nu echt niet meestemmen."

Razende stier

Zijn werk voor de overheid was onmisbaar, benadrukt Debeuckelaere nog, 'en ik heb nooit ervaren dat hij uit was op persoonlijk gewin'. Een van de redenen waarom hij dan toch zo veel controverse veroorzaakt, heeft volgens Debeuckelaere ook te maken met zijn bruuske stijl. 'Hij wil wel iets bereiken en dan raast hij als een stier door.'

Dat was ook het geval toen de regering Robben - wie anders? - contacteerde voor het contactonderzoek. 'De politiek zei mij dat er over tweeënhalf week een systeem moest zijn. Ik ben onmiddellijk in

'Als ik met een strikte deadline zit, kan ik een paar keer empathisch zijn, maar de derde keer niet meer. Dan noemen ze mij een halve tiran. Oké, maar ik moet opleveren'

gang geschoten. Die avond heb ik al een site aangemaakt', zegt hij. 'Ik ben opgeleid door Dehaene, in een crisis moet je verantwoordelijkheid nemen.'

Hij geeft toe dat het daarbij wat fout liep in de samenwerking met wetenschappers als André. 'Een paar weken geleden hadden we een stevige discussie. Ik zei dat ik geen tijd meer had, ik moest vooruit', zegt Robben daarover. 'Als ik vraag welke precieze functionaliteiten het systeem moet hebben, dan moeten ze mij dat zeggen. Als ik met een strikte deadline zit, kan ik een paar keer empathisch zijn, maar de derde keer niet meer. Dan noemen ze mij een halve tiran. Oké, maar ik moet opleveren. Nadien hebben Emmanuel en ik nog goed samengewerkt.'

Robben ergert zich daarbij ook aan de houding van de privacywaakhond. 'In tijden van crisis moet de voorzitter van de privacycommissie juist de hand uitsteken om samen te kijken hoe we de problemen kunnen wegwerken. In crisis moet de privacycommissie mee aan tafel.' Opnieuw een gevoelige uitspraak, gezien de onafhankelijkheid van de privacywaakhond.

Maar voorlopig blijft Robben ook daar gewoon op post. En zelf maakt hij zich niet te druk over de kritiek. Hij benadrukt dat hij altijd en overal een *civil servant* is. 'Ik heb geen enkel belang in een privébedrijf. Al mijn engagementen staan op mijn website. Sommigen hebben blijkbaar geen naar iets zitten zoeken, maar er is niets.'

Simon Andries

'Hij zit inderdaad in te veel bestuursorganen', zegt een ex-voorzitter van de privacycommissie over Frank Robben. 'Maar zijn werk voor de overheid was onmisbaar en ik heb nooit ervaren dat hij uit was op persoonlijk gewin.' © Kristof Vadino